

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Börmentellen levelek nem foglaltatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-nyiltér-és felzárkólások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe ittor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönbén minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Községi leány-iskola.

A leendő családanyák, és honleányok nevelése a mai társadalomnak egyik legfontosabb kérdése, melynek megoldásán a művelt nemzetek és azoknak kormányai évek óta foglalkoznak. A kérdés a körül forog, hogy mi módon kelljen nevelni lányainkat úgy, hogy azokból jó családanyák váljanak, s mint ilyenek a hazafiság érzetét ápolják, és fejlesszék a jövő társadalmának azon tényezőiben, kik a haza sorsát hivatva lesznek jövőre vállalkon hordozni.

Ezuttal ezúton kívül esik tájékoztatni közönségünket arról, hogy egy ily irányu leánynevelésnek minő következményei vannak; lesz időnk a dologhoz hozzájárulni akkor, mikor a leánynevelő-intézet első alapfeltételén: a reális dolgokon túl esünk.

Csak hogy a leányiskola reális feltételei még a kezdet standiumában sínesennek; a kiket illet, hallgatnak róla, s a kiknek ez ügyben döntő szavuk volna, vagy lehetne, mintha a siker reménytelenségétől félnének, nem mernek bele fogni.

Azon sajnós körülmény, hogy városunkban, mely minden téren az előhaladás zászlóját lobogtatja, mely büszkeséggel törekszik arra, hogy Gömörmegye minden tekintetben első városa legyen — még maig sínes egy oly nyilvános tanintézet, melyben az elemi kiképzésen túllevő leánygyermek tanulmányait legalább is oly mértékben folytathassák, a minőben arrogált nemzeti műveltségünk mostani niveauja megkívánja; előbb-utóbb azon kényszer helyzetbe hozhatja előljáróságunkat, hogy a legrövidebb idő alatt Rimaszombatban felsőbb leányintézetet a maga költségén állítson föl. — Mert a nyilvánossági joggal felruházott némi városi és állami

subventióval működő magán nevelő-intézet az abban működő jeles erők és kitünő felszerelés mellett sem tekinthető olyannak, mely a szélesebb körü igényeket kielégíthetné; ha figyelembe vesszük, hogy egyfelől a magasabb tandíj, más felől a tanításra szánt helyiségek szűk volta miatt magán tanintézetben 40—50 növendéknél több alig vehető föl, s a felvett növendékek is kilenzitized részben a vagyonosabb osztályba tartoznak, még mindig kérdés az, hogy néhány százra menő tanköteles leánygyermekünk az életre és társadalomra szóló magasabb műveltség elemeit hol tanulhatják meg?

Mi azt hisszük, hogy az egész tisztán csak pénz kérdés, mert az eszme megtestesítéséről mindnyájan meg vagyunk győződve, a leányiskola hiányát mindnyájan érezzük.

Pár évvel ezelőtt — ha jól emlékszünk — a városi tanács is foglalkozott e kérdéssel s egy bizottságot is küldött ki arra nézve, hogy a tanácsgyűlés elé terjesszen, illetőleg dolgozzon ki egy jelentést, melyből világosan láthassuk, mi akadályai vannak a községi leányiskola felállításának s vajjon az akadályok elháríthatók-e és mi módon?

A kiküldött bizottság jelentését mind ez ideig még nem terjesztette be.

Igaz ugyan, hogy nemes goodolkozású városi tanácsunk tanügyi czélokra ez időszert évenként 7—8000 forintot fordít; az is igaz, hogy kiadásai évről-évre szaporodnak, míg jövedelmei eszkennek s az ebből származó hiányok fedezése minden költségvetés magállapításakor nagy gondot adnak. De nem szabad elfelednünk, hogy vannak erkölcsi kötelességek, melyeket még áldozatok árán sem volna helyes mellőzni.

Ne feledjük, hogy ez erkölcsi kötelességek időfolytán, mint oly követelmények fognak előt-

tünk állani, melyek elől nem fogunk kitérhetni. A város, annak dacára, hogy nagy anyagi terhekkel küzd, bizonyos körülmények közt juthat oly helyzetbe, hogy a leányiskola kérdését rövid időn megoldhatja. A kormány, ha kellő alapot lát, nem fogja megvonni segélyét s a mi egyik fő dolog: városunkban oly tanerők működnek e téren, kiknek működését a multban siker koronázta; a tanerőket magunkénak nevezhetjük s így a jövő gondoskodás tárgya pusztán az anyagi erő megszerzése.

Az a bizottság, mely az előmunkálatok megkészítésére küldetett ki, helyesen teené, ha valahára megkezdéné üléseit s jelentését — akár kedvező, akár nem — e tanács elé terjesztené. A nyilvánosságnak joga van tudni azt: remélhetünk-e e tárgyban valamit, vagy semmit . . . ?

A rimaszombati ált. ipartest. előljárósága

december 23-án ülést tartván, az ez alkalommal hozott határozatokat a mennyiben azok iparos közönségünket érdeklik, a következőkben ismertetjük:

1. A folyó évi november hó 11-én tartott ülésből, a testületi tagok jegyzékének revidálása végett kiküldött bizottság nevében jegyző jelent, hogy a bizottság az összeirt testületi tagok névjegyzékét, az iparhatóság által megegyezőnek találta; — s ezzel összefüggőleg tudomásul hozza, hogy a miskolci keresk és iparkamarától kikért vélemény szerint az engedélyhez nem kötött kisebb vállalatok végrehajtására jogosító iparigazolvánnyal ellátott ács és kőműves iparosok is szinten jogosítva, sőt kötelezve vannak, hogy a testület tagjai közé beléphessenek, illetve belépjenek.

2. Jegyző felolvassa a b.-gyarmati társtestület körlevelét, melyben 1-ör a köztisztviselőkre vonatkozó 1876. évi XXXI. t.-cz. 15. illetve az 1881. évi LX. t.-cz. 54. és 59. §§ inak oly módon megváltoztatása czéloztatik elérteni, hogy a tisztviselők vagy bármely más állásu egyénnel szemben az iparosok és kereskedők számláira még 800 frton alól is lehessen végrehajtást kérni.

2-ör az ipartörvény 124. §-ának módosítása indítványoztatik oly képen, hogy a vidéki iparosok is kény-
váltassanak azon egyesület tagjává lenni, hol egyszer-

T Á R C Z A.

A sülyedő társadalom.

Ezzel a czímmel érdekes rőpirat jelent meg Budapesten.*) Csupa olyan kérdésekkel foglalkozik, a melyek mindenkit érdekelnek. Az érdekes rőpirat szerzője Brennus-nak írja magát, s eszmemenete a következő:

A magyar közélet terén az utóbbi időben sajátos tünetek észlelhetők. Az egész magyar közéletből hiányzik magasabb törekvés, mintha kivesszett volna belőle a akorszere haladás vágya, mintha kivesszett volna belőle a magasabb törekvésekkel szemben való erkölcsi lendület. Evtizedek óta nem történt a magyar nemzet életében olyan esemény, a mely kifáraszthatta volna erejét, meglankaszthatta volna erejét, és manapság mégis olyan tehetetlenség észlelhető minden irányban, hogy a vizsgáldó elme okvetlenül a tünetek után kutat, s meg is találja azokat. A minden téren, minden társadalmi kasznál tapasztalható ezimizmus nem született magától, ennek a csunya betegségnek a esírója ott van a magyar közélet legfelsőbb fórumán: a parlamentben.

Minden politikai animositás nélkül, menten minden politikai pártállástól, teljes tárgyilagossággal tekintve a parlament működését, az ugyancsak számalmas képet nyújt. Nincsen meg benne semmiféle magasabb, nemesebb aspiráció, sőt a frázis értékére sülyedt a parlamentben minden, a mi a hétköznapi dolgok, s tárgyalás alatt lévő javaslatok mathematikai bírálatán kívül esik. A vitákat csak a személyeskedések élénkítik néha, de különben azok szerfölött unalmasak. A parlamentben sohasem hangzik fel valamely magasabb eszme, a mely lelkesedésre ragadhatná a nemzetet. De ha tenne is valaki üdvös kezdeményezést, elfojtja a szigoru pártfegyelem, s a hatalomra való rideg féltékenység. Teljesen illuzoriussá vált az elvi kapacitáció, mert az a pártoknak egymással szemben való féltékenységénél fogva, még a legaprólékosabb formáságokra is lehetetlen. A

kormány roppant ereje s a hatalom polezán való nagy szilárdsága mellett az ellenzéki pártok összes szereplése meddő akadémikusodássá válik, s így az ellenzék nem is opponál csak a látszattért, a mi odavezet, hogy a parlamentből kivész a parlamentális lendület és élénkség. Másfelől a kormány hosszú állandósága mellett a hosszú időn át felszaporodott elégtelen elemek, minthogy politikai irányváltozás soha ki nem engeszteli őket, már kitörést keresnek. Ez teremtette meg az antiszemitizmus vulkanikus kitörését, ez teremté a nemzetiségek harezias tulkapasait, ez tomlasztja meg a társas élet terén a különben egymáshoz tartozó elemek együttes munkálkodását. Az egyetlen eszme, melyet a parlament a nemzet körébe kidobott, az antiszemitizmus volt, erre a koczra azután ráesett a tömeg. A parlamentben is megosztott rajta szépen kormánypart és ellenzék egyaránt.

A parlamentnek voltak még más jelszavai is: a liberalizmus és a demokratizmus. Heteken, hónapokon át azon vitakoztak, hogy ki a liberálisabb, ki a demokratikusabb, és e mellett elfoglaltak olyan álláspontokat, teremtettek olyan jelenségeket, a mik a leghatározottabb ellentétben vannak a hangoztatott magasztos ideákkal. A liberalizmus nevében fölszították a fajgyűlöletét, vallási türelmetlenséget, megcsinálták a gentry-kérdést és a demokratizmus nevében oltárt emeltek az arisztokráczia, meg a klérus dicsősége számára. Szóval: megcsinálták a liberalizmust és a demokratizmust. Es a magyar közélet terén esináltak egy merőben illiberális közfelfogást. A parlamentnek meg volt a hatása, de ez a hatás nem üdvös, nem egészséges. Meghamisította a közfelfogást és népszerűséget teremtett a magyar társadalomban olyan eszméknek, a melyek szégyenére válnak ennek a kornak.

A klérus befolyása minden irányban növekedett, s a klérus támaszkodva a parlament által teremtett fölfogásra, hatalmi befolyását még izmosítani törekszik. Erre vall az a lázas tévelykenység, mely a legutóbbi időben a klerikalís körökben nyilvánul. Pedig sehol a világon nincsen a katolikus klérusnak olyan tekintélye, gazdagsága és befolyása mint nálunk. Ez odavezet, hogy egyre erősebb a felekezeties fölfogás, mely legutóbb már az irodalom terén is álláspontot igyekszik hódítani magának.

Sajnálatos jelenség, hogy a protestans egyházban, különösen a ref. egyházban utánzóra talált a kath. klérus hierarchikus törekvése. A magyarországi református egyház a legutóbbi időben kétségtelen jelét adja annak, hogy hierarchikus vágyai vannak, s egyben-másban ahg ismer határt. Vallási türelmetlenség dolgában versenyez a kath. klérussal, s illiberális működésével megtagadja multját. A protestans egyház is arra törekszik, hogy felekezeties irodalmat teremtsen és ezenkívül czentralizálja az egyházi életet, a mi egyrészlről tönkretenné az autonómiát, másrészlről a hierarchia kiterjesztésére vezetne.

A parlament ezimizmusa semmiféle irányban nem nyilvánul olyan eklatáns módon, mint a közérkölesők fölfogásában. A legutóbbi időben olyan dolgok történtek a parlamentben, a melyek általános felháborodást keltek, s alkalmasak annak a nézetnek a megszilárdítására, hogy a törvényeket nem szükséges okvetlenül megtartani. Ezek a példák a közérkölesők elfajulására vezetnek, a minek szomorú példáit látjuk is már napoként a magyar közélet terén.

Mi e bajokkal szemben a közélet másik nagy organuma, a sajtó, tehetetlen, mert a mai informatív zsurnalisztikai rendszer mellett nem képes országos áramlatok leküzdésére, de sőt ezekkel szemben nem is harcolhat. Az országos áramlatok, a miket a parlament teremtett, átjárják az egész társadalmat, s azokat hírlapi cikkekkel paralizálni nem lehet. De meg manapság a zsurnalisztika üzlet, s a lapok fenmaradásának kérdése is nagy szerepet játszik. A sajtónak számolni kell a közönség izlésével, fölfogásával és érületével, mert különben a közönség elfordul tőle. A magyar sajtó önzetlen, becsületes, és hogy a mostani bajokból még sem segíthet, az nem rajta mulik.

Csak a meghamisított közfelfogásnak, a magyar nép eredeti karakteréhez képest való megváltoztatása segíthet a bajokon. Erre kell törekednie mindenkinek, a ki a magyar közéletben most tapasztalható általános visszaesés helyett az egészséges fejlődést ohajja. Egyelőre csak a becsületes eszmék és tisztult nézetek terjesztése lehet erre hathatós eszköz.

*) A sülyedő társadalom. Parlament, klérus, sajtó. Irta Brennus. Ara 30 kr. Singer és Wolfner bizománya.

smind azon iparhatóság is székel, melynek területén eddig az illető iparos tartozott.

Elismerve az indítvány első részének általában gyakorlati értékkel bíró voltát, a mozgalom általunk nem csak örömmel üdvözöltük, de mint az iparosok anyagi jólétének biztosítását célzó, jogos és méltányos kérelemhez mi is esatlakozván, ez ügyet testületünk szintén magáévá teszi s a szándékolt intézkedések megtételére az indítványozó társtestületet átirat által felkéri.

Az indítvány második pontja fölött azonban, — mely a vidéki iparosoknak a testületbe való bevonására irányul, — napirendre tér.

3. Az 1889. évi költségvetés tervezetére nézve az elnökség részéről javaslatba hozatik, hogy 555 frt bevétel és 400 frt kiadás mellett 155 frt várható maradvánnyal fogadtassék el.

A bemutatott költségvetés jóváhagyás és megerősítés végett a közgyűlés elé terjesztetni határozatik.

4. Jegyző felolvassa a városi tanácsnak, a tanonezkiállítás sikerének biztosítása érdekében a tanonezok és munkaadók buzdítása végett intézett 4316/1769. számú átiratát.

Belátva azt, hogy a vallás- és közoktatási m. kir. miniszterium által is rendeltetleg megtartatni kötelezett tanonez munkakiállítás, míg egyrészt az egyes tanonezokban fölébesszi a szakmájukban való tökéletesedés iránti vágyat s a versenyzési hajlamot, másrészt élő képet nyújt azoknak iparukban elért képzettségükről, — ezen nemes verseny serkentése és fokozása céljából testületünk 10 frt ösztöndíjat tűz ki, mely összeg annak idejében oly megkereséssel küldetik át az iparos tanoneziskola felügyelő bizottságához, hogy azt az évről-évre vizsga alkalmával az arra érdemeseknek talált kiállító tanonezok között ossza ki.

5. Jegyző előterjeszti Susztek József helybeli mészáros mester által Andrásik Lajos nevű tanonezának 8 havi tanidőre történt felvételét.

Tekintve, hogy az ipartörvény a tanonezok tanidejének terjedelmét nem korlátozza, s azt csak is a 12 ik élet év, a felszabadulást pedig a 15 ik élet betöltéséhez köti.

Tekintve, hogy Andrásik Lajos mint munkakönyvel ellátott cipész segéd már 19 ik életébe lép, s így koránál s értelmi fejlettségénél fogva feltételezhető, hogy a mészáros ipart, melyre már kitanult iparának elhagyása mellett, hivatásból lép, 8 hó alatt kellőleg elsajátítandja, a czélba vett felvételi szerződés megkötésére testületi jegyző feljogosítottatik.

6. Olvassatik az országos iparegyesület igazgatóságától érkezett megkeresés, melyben testületünk az egyesületbe leendő belépésre hivatik fel.

Köznyomású lévén azon nemes czél, melyet az orsz. iparegyesület alakulása alkalmával zászlójára tűzött, de ismerve azon eredményteljes munka-kört is, melyet az egyesület a hazai ipar érdekeinek előmozdítása körül betöltött.

A megválasztásról szóló értesítést tehát tudomásul véve, testületünk az országos iparegyesületbe mint rendes tag, az 1889. évtől kezdődő 6 évi időtartamra belép s utasítottik testületi jegyző, hogy a szabályszerűen kitöltött belépési ívet jegyzőkönyvi kivonat és penztárnok által kézbesítendő, 5 frt tagsági díj kapesán, megkereső ipartestületnek küldje el.

7. Szabó János (Kriston) előjárósági tag előterjeszti azon indítványát, mely szerint testületi jegyzőnk évi fizetése — tekintve a költségvetésnél kitüntetett várható évi maradványt, de tekintve főleg eddigi fizetésének esélyességét és ezzel aránytalanul nagy mérvű elfoglaltságát, nemkülönben a jövőre is előrelátható tetemes munkaszaporulatot — 80 frttal emeltessék.

Nagy Ferencz iparhatósági biztos ur, a tett indítványt az előjáróság méltánylól figyelmébe, s annak jogerőre emelése végett, közgyűlés elé terjesztetni szintén melegen ajánlja.

Ezen indítvány a felhozott indokok folytán és azért is, mert méltányos, hogy a jegyző által teljesített, mindnyájunk által ismert munka megközelítőleg jutalmaztassék, egyhangulag elfogadtatván, egyesületi jegyző évi fizetésének 80 frttal leendő javítása, a közgyűlésnek ajánlatba hozatni határozatik azzal, hogy ezen fizetésemelés a költségvetés keretében beilleszthetessék.

8. Olvassatik Szabó József helybeli lakos mészáros és társainak folyamodványa, melyben a volt mészáros ezén több rendbeli s nagyobb értéket képviselő ingóságának átvétele s a testület alaptörvényének gyarapítása végett leendő elárvereztetése, végre az iratoknak a testület irattárába helyezése végett bizottság kiküldetését kéri.

Beadott kérelemnek annyival is inkább hely adatik, mivel az ipartörvény értelmében a felosztott ipartársulatok vagyonai a helyi ipartestületek vagyonával egybeolvassatni rendeltetik. E czélból testületünk elnöke, jegyzője és penztárnoka oly utasítással küldetnek ki, hogy Barányi Gusztáv és Rajzinger János urakkal, kik által a kérvényben felsorolt ingóság öríztek, az átvétel iránt értekezésbe lépve, eljárásuk eredményéről szóló jelentésüket legközelebbi ülésükre terjesztsék be.

S z i n h á z.

Szombaton, december 29 én Erdei Berta jutalmára Lili került színre. A meglehetősen számmal egybegyűlt közönség a darab bohóságain eleget mulatott, bár az énekrészek leszámításával, azt hisszük, hogy a kisasszony jutalomjátékára alkalmasabb lett volna egy népszimű; nem csak azért, mert szép tehetsége érvényesítésére nyílt volna több alkalom, hanem azért is, mert az „uzsai gyöngy” arról gyozott meg, hogy játszóai és énekelői határozottan nagyobb sikerrel tud a népsziművekben, mint az operettszerű vaudevillekben. Egyébiránt az Ameli-Antonin kettős szerepeket idilli poessissal játszta, mint kisleány és nagymama egyaránt kedves volt, — dalait megismételtették. A folyton fiatalodó vicomte szerepét — Bokody betegsége folytán — Krasznai vette át s feladatát az idő rövidsége daczára is derekasan oldotta meg. — Aranyossy Plincharddal küzdött meg sok igyekozettel, de kevesebb szerencsével. Bessenyei, Csabi régi jók.

Vasárnap, december 30 án a haldokló év utolsó előadásul Lumpáczi ust vették elő. Egy évvel előbb e darabban lépett föl Solymossy is mint Czérna szabólegény s az aktori triumvirátus közönségünknek még

élénk emlékezetében van: annyival kívánesebbak voltunk a Solymossy helyettesítő Krasznai alakítására. A vállalkozás jól ütött ki, az összehasonlítás nem válik Krasznai hátrányára, Bokodyval és Bessenyeivel pompásan mulattatták a közönséget, különösen Cseszky eszmadia körmonfont stylusa keltett élénk derűtséget.

Keddén, január 1-én egy újévi üdvözlettel kapcsolatban, melyben az egész személyzet allegorikus alakokat öltve, bengáli fény mellett énekelte Kőlesey hymnusát, egy régi népszimű, a „Falu jegyzője” című regényből átdolgozott Viola került színre. Egy letűnt, s ma már csak mesékből ismert társadalom legköréből merített szörnyű haramia történet, mely tragikus alapesszméjénél fogva megtette hatását, főleg a temetési jelenetben egy szem se maradt szárazon. De a darab megindító volta daczára sem való a mai társadalomnak; az égre kiáltó bűn és igazságtalanság ma már más alakban is ostorozható s a föllevenítésből legalább annyi erkölcsi haszon konstatálható, hogy a régi táblabírói életnek s a belyárvilágnak néhány érdekes alakja tárult szemünk elé. Körösi, Bessenyei, Bagi és Csige képviselték ez érdekes alakokat, kik szerepük alaphangulatát meglehetősen produkálták, bár Körösinek a mérséklet ez estén nem tartozott kiváló erényei közé, Bokody pompás Peti czigány volt.

Szerdán, január 2 án az eredeti eszmékben gazdag ifj. Dumas Sándornak „Bagdádi hercegnője” nem nagy számú, de distingvált közönséget vonzott a színházba. A darab még ismeretlen volt, de az operett-hangzásu ezim bizalmatlanságot keltett, hogy annál kellemesebben esaladjunk. Bokodyné, ha lehet e szóval élni, a czimszerepben remekelt: szerepét a legfinomabb árnyalatokig gondos tanulmányal játszta s a közönség részéről kapott gyakori tapsok nem csak az udvariasság tényezői, hanem a valódi elismerés jelei valának. Finom idegzetű nő, kinek arca a benyomások azonnal visszatükrözői s ebben tragikai művészetének első alapfeltételeit bírja. Mellette Bokody, Bagi és Bessenyei jeleskedtek.

Csütörtökön, január 3 án. „Egy pap keszevei.” Vigjáték 4 felvonásban. Furesa alapszméjű darab; a közönségnek kedve volt — elpirulni a vigjáték szokatlan stylus motívumain, de szerencsére az első felvonásban megteremtett helyzet a többi felvonásokban nem változott s arra sem került a sor egyszer sem, hogy a sikamlós részek újabb- és újabb változatokban újra szőnyegre kerüljenek. Így három felvonásra nem maradt egyéb mint a félreértések felfejtése, mi elég bő anyagot szolgáltatott arra, hogy a darab végtére valószínűs bohózzattá süllyedjen. Oly bohózzattá, mely a világot sem vala unalmas. sőt a közönség igen jól mulatott rajta. E nevetni való hangulatot Krasznai és Bagi ki is aknázták teljesen. A pompás emsembleba a többi szereplők is derekasan beváltak.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz! Lapunk mostani száma első lévén ez esztendőben fölkerjük előfizetőinket, hogy a jelen — tizedik — évfolyamra előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek. Ezzel kapcsolatban kérésünket azokhoz is intézzük, kik hátralekóan vannak. Lapunk ára amugy is oly esekély (félévre 2 frt), hogy az okvetlenül szükséges üzleti kiadásokat is alig fedezk, de ha kötelezettségeinknek még azok sem tesznek eleget, a kik e terhet magukra vállalták; lapunk főállása jövőre veszélyeztetve van. Minket az a gondolat vezérel, hogy városunkban, mint Gömör-megye székhelyén egy lapnak fennállani okvetlenül szükséges, s ezért anyagi áldozatoktól sem vonulunk vissza, — de hazafias munkánk megkönnyítése céljából ujjlag felkerjük hátralekó előfizetőinket, hogy magukra vállalt kötelezettségüknek mielőbb eleget tenni sziveskedjenek.

Az új év beálltával felkerjük lapunk barátait, különösen a jegyző, tanító és lelkész urakat, hogy a körükben történő nevezetesebb eseményekről lapunkat tudatni sziveskedjenek. Olvasó közönségünk igényeinek csak akkor felelhetünk meg teljes mértékben, ha különösen városi és vidéki híreinket megbízható kezekből vesszük s azokban meg lesz a kellő valózatosság. Hosszú idő alatt szerzett tapasztalatunk, azt bizonyítja, hogy az olvasó közönség azt veszi legszívesebben, ha abból a körből, melyben ismerős: a legtöbb újdonságot olvashatja, ez igény helyességéről meglévén gyozódva hirovatunk kibővítése céljából fenti kérésünket azon ígértünk kíséretében ismételnük, hogy lapunk mindazon barátainak, kik e téren támogatásukat biztosítják, találni fogjuk módot és alkalmat arra, hogy szolgálataikat viszozzuk.

Hymen. Okolicsányi Imre gazdatiszt decz. 22 én jegyet váltott Cusin Amelie kisasszonnyal Hanván. — Aldás frigyökre.

Halálozás. Hámos Lajos, egyidőben gömör-megye főszolgabirája, a régi megyegyűlések kiváló szónoka, f. hó 2 án elhunyt Berzéten.

Jóteknység. A nőegyesület karácsonyfájára özv. Ujházy Tivadarné 3 frtot, N. N. 5 frtot és 20 kalácsot adományozott.

A Tompa-szoborra. T. Liszkay János úrtól 3 frtot vettünk, melyhez Bokros Emilia úrnő egy forinttal járult. Ugyane czélra Szöllösy István ur 1 frtot küldött. Fogadják mély köszönetünket.

Az újévi üdvözletek megváltása című Szöllösy István ur egy forintot adományozott a közm. és nőegyesület jóteknység céljaira. Átszolgáltattuk az egyesület alelnökének.

Szilvester estéjét városunkban többfelé ülték meg; magánosok lakásaiban úgy, mint a nyilvános helyiségekben kézzel-kézre járt a habzó kehely, jó vacsora s vidám dal mellett bucsuztatták el az ezer reménnyel kecsgettél, de azokból egyet sem valószínű régi rosz esztendőt s üdvözölték az újat csak azért, hogy egy év múlva ennek sirja felett is megszólaljon a rettenetes szententia: rosz volt mint a többi! Előkelő és élénk társaság gyűlt össze a kaszinó termeiben is: a fölvetett eszme testté vált, — az alig egy-két nappal körözött aláírási ivre sokan jelentették be részvétüket, kik a disze-

sen megterített asztalok körül már nyolez és fél órakor teljes számban összegyülekeztek. Az est sikeréről már akkor jót lehetett jósolni: mosolygó női arcok, élénk mozgású fiatal urak elárlulak, hogy az elmulás éjjelbe süllyedő ó év halottját torát tánczezal kívánják megülni. A menu becsületére vált Vidovics konyhájának, de a sültök között bizonyára legjobb volt a — pezsgő, már csak azért is, hogy az első palaezk durranása után — mintha csak a szive dobtak volna meg mindenkinek — Ernő is a hallgató bus magyarból átesapott abba a rezgő esárdásba, melyet oly szépen sehol a világon nem járnak, mint nálunk. A pompás tánczene a heves vérű ifjúságot fölkelte az asztalok mellől — ugy féltizenegy óra tájban — s erre bekövetkezett az a már sokszor véghez vitt bravour, hogy két óra hosszáig szünetlenül jártak a esárdást, pillanatyit szünetet akkor tartván, mikor az ó év kilehelte lelkét s utolsó lehelével életet adott az újnak, melyet a barna művészek élénk tussal üdvözöltek. Aztán ismét hajrá! Vigau kezdjük az évet, hogy az egészet vígan tölthessük el. Az estélyen következő hölgyek vettek részt: Bihariné, Bornemissza Lászlóné, Danesné, Lukács Géziné, Madarassy Dezsóné, Madarász Pálné, Marton Rudolfiné, Molnár Bornemissza Emma, Szentmiklósy Sándorné, Szabó Samuné, továbbá: Bihari k. a. Bornemissza Anna Danes Erzsike, Madarassy Vilma, Madarász Margit, Marton Miska és Anna, Török Klemma, Török Ilonka, Török Sára és Szabó Aranka kisasszonyok. A táncz reggeli 6 óráig tartott. Az estély rendezése ügyes kezreke vall.

Színészeink helyzete. A városunkban három hét óta sikerrel működő színtársulat igazgatói Bokody Antal és neje Máthé Róza asszony levelet küldtek szerkesztőségünkhez, melynek tartalma első sorban a nyilvánosság érdeklé. Mi régen meg voltunk gyozódva arról, hogy hosszabb időre nálunk egy színtársulat sem tarthatja fenn magát. Nem pedig azért, mert a színházlátogató közönség minden estén ugyanaz, bérlők és nem bérlők egyaránt. Csak hogy e közönség számára nézve esekély s arra egyáltalán nem vállalkozhat, hogy minden előadásra elmenjen. Erre még a teljesen új darabok sem bírhatnak teljes jogozimmal, mert a színház látogatása a közönség részéről ma már nemcsak pénz- de idő kérdése is, minek legényesebb bizonyítéka az, hogy a bérlők legnagyobb része szelvényt váltott magának, hogy akkor meheszen színházba a mikor neki tetszik. Tagadhatatlan azonban az, hogy lakosságunk nem minden rétegében pártolják a művészetet; minden megerősítés nélkül két-nyáron járhattak volna színházba mint a menyien jártak; bizonyos osztályok naponként távollétükkel tündököltek s valóban nem esodálkozhatunk azon, ha a színtársulat igazgatói panaszt halogattak. Közöljük a levelet szözerint; azokhoz szól, kikre a panasz méltán ráillik. Bokodiek pedig nyugodjanak meg sorsuk mivoltán, az a közönség, mely ismeri művészetüket, tudja kellőleg méltányolni is, ott volt a minden előadás, s ott lesz ezután is. De — fájdalom — a művészetért nálunk még mindig nem lelkesednek annyian, mint a hányan hiszik, hogy értenek is hozzá. — „Tisztelt Szerkesztő ur! Lelekünk mély keserűsége iratja velünk e sorokat. Hitünk és bizalmunk megingott a tisztességes színi élet következményei miatt. . . . Így a hogy mi es társulatunk minden tagja viselkedik a közönség irányában, nem eredményez egyebet, mint elviselhetlen nélkülözéseket és eszbotló gondokat. — Igazgatóságunk alapelve: helyre állítani a vidéki színészet tönkretett hitelét és tekintélyét. Eddig sikerült bármelyik közönség körében. Az első pár előadás után megértettek minket, s a közönség szívesen nyújtott hátaltn munkákhoz legalább oly mérvű pártolást, mely tisztességes fentartásunkat biztosította. — Itt ellenkezőleg történt!... A nagyon kicsiny bérlőlet felemésztette az előadási költség, s ezentul a havi gágének alig negyedrészt vettük be. — Pedig nem modhatja senki, hogy más igazgató módja szerint a bérlő közönséget felülttük. . . . Sőt ellenkezőleg minden új darabot bérlőfolyamban hoztunk színre, melyeknek jogdíja is százakkal haladja tul az összes bruttó bevételünket. — Ilyen helyzetben a nélkülözések mellett meg is fagyunk volna, ha a város atyjai tüzfával és a színház-bér fele elengedésével nem segített volna bennünket. (Fogadják nagylelkűségükért halás köszönetünket.) Most már — teljes veszteségünk után — nincs más óhajtatunk, mint tisztességes elutazásunk. S ezt biztosíthatná a közönség, ha 3 utolsó előadásunkat nagy tömegben látogatná. Legbecesebb emlékeink visszaszerzését majd más közönség pártolása által álmodjuk. — Mély tisztelettel Bokody Antal és neje színgazgató társak.

A rimaszombati polgári olvasó kör évi rendes s egyszersmint tisztújító közgyűlését mult hó 30-án tartotta meg, mintegy 50 tag jelenlétében. — Mint a — választmány működéséről teljes képet nyújtó — jegyzői jelentésből értesültünk, a felvölt év eredménye, daczára a tagsági díjak befizetésénél mutatkozó lajnyhaságnak s a városi hatóság részéről ezen hátrilek követelésnél tapasztalt erélytelen eljárásnak, — kedvezőbb az előző évinél. — A kör jelenlegi vagyonállása következő:

Elhelyezett alaptökeje	152 76 kr.
Készpénzmaradványa 1888. decz. 30.	135 53 kr.
Lehtar szerint: a) butorokban	402 94 kr.
b) könyvekben (1416 k)	1203 79 kr.
Követelése: a) a várostól még 1888-ra „házbér” czímen ki nem utalt	150 — kr.
b) elengedett és föl nem vett „teremdíj”	12 50 kr.
c) tagdíj-hátralek	421 53 kr.
Osszesen	2479 05 kr.

A tisztikar és választmány nevében elnök leköszövévén, mivel a tisztikar lemondásához szorosan ragaszkodott, s jegyző — elfoglaltságát hozván fel okul, kerte, hogy ez állásra ne jelöltessék, egyhangulag megválasztattak elnökül volt penztárnok Szabó János (Kriston), továbbá Éva János — mint a ki elnöki tisztét 11 éven keresztül a legnagyobb odaadással s fúradhatlan ügybuzgalommal viselte s a körnek negyedszázados alakulása óta, viharos napjaiban úgy, mint örömeiben hű részese volt — élet hosszligani tiszteletbeli elnöknek: penztárnokul: Konyha Géza, jegyzőül pedig ifju Gasko János. A választmány tagjaiként, a megejtett titkos szavazat eredménye szerint beválasztattak: Benyó Béla, Ribely Miklós, Varga Lajos, Szabó József (mészáros), Lengyel Pál, Jakovecz Alajos, Rónay Gyula, Rakottyai Lajos, Vozáry Gyula, Toth Péter, id. Róth Lajos, Éva János, Turay Ferencz rendes Koreny Pál és Kovács István pótagokul. — Végre ie-

határozatott, a kor kívánalmának már meg nem felelő egyleti alapszabályok módosítása, melynek kidolgozásával az új választmány bizottat meg.

Meghívó. „A rimaszombati iparos segédek önképző- és segélyező egylete” saját pénztárának gyarapítására. A „Három-Róza” vendéglő dísztermében 1889. évi január hó 13-án zártkörű tánevizsgálat rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté 8 órakor. Belépi díj: Személyjegy 80 kr. — Családjegy (négy személyre) 2 frt 50 kr. — Karzatjegy 40 kr. — Felülfizetések köszönettel fogadtnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

Jég-sport! Az ujesztendő örömet hozott a koreolyázóknak is: a szép simára fagyott jégtükrön ismét élénk sürgés-forgás van, főleg a hölgy közönség keresi föl nagyobb számmal a testezés e kollekes helyét. De hogy meddig fog tartani a nem tudhatjuk, mert állandóság nincsen a nap alatt.

Miniszeri utasítások. A Boszniába utazó munkások, vagy eselések legtöbbnyire csak egyszerű munkavagy eselőkönnyvel indulnak utnak; az odavaló hatóságok azonban tartózkodási igazolványul nem fogadhatják el, az illetők legtöbb esetben kiutasítottak. Ez állapot megszüntetése végett a belügyminister utasította a törvényhatóságokat, hogy az okkupált tartományokba készülő munkásokat figyelmeztessék, hogy munkakönyvük mellé még szabályszerű igazolványt is váltsanak. Ugyancsak a belügyminister felhívja az összes törvényhatóságokat, hogy azokról a központi és járási tisztviselőkről, városi és községi közegekről, egy a vármegye felügyelete alatt álló magán-elmekórházak, közkórházak és gyógyszerárak személyzetéről, valamint a községi és kórorvosokról, a kik népfőlkelési kötelezettségben állanak, de működésük a kiszolgáltatás érdekében mulhatatlanul szükséges: január hó 15-ig fölterjesztést tegyenek hozzá, hogy fölmentésükről intézkedhessék.

Arpád vármegye. Pestmegye közgyűlésén indítvány tétetett arra, hogy Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye neve a honalapító Arpád nevére változtassék át. Az indítvány a megye állandó választmányának adatott ki.

Színházi műsor. Vasárnap, január 6. „Szökött asszony.” Csiky Gergely kosorus költőnk legújabb népszínműve, népdalokkal. Ez előadásra meg a bértetszelvények beváltatnak, bár a 12 ik számú bérlettel érvényük megszűnt. Hétfőn itt először: „Válás után.” francia vígjáték, mely a világ összes színpadain rendkívüli tetszéssel adatik. Kedden, Jászay Erzsike kisasszony szíves közreműködésével: „Tündérlék.” Népszínmű. Szerdán utolsó előadás. Bokody Antal jutalomjátéka: „A nagyzás hőbortjai. A bécsi udvari és a budapesti nemzeti színház kedves, vonzó vígjátéka.

„Budapesti Hírlap.” Szerkesztő: Csukássy József. A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésevel küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarország!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el, egnapszerűbb, legelérhetőbb lapja az országunk. A külső dolgozó társak egész seregén kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölül rendez levelezőn kívül saját külön tudósító értesítőt közvetlenül: a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéleti felül távirati értesülésekkel látunk el rendez levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községekben is bír a lap: a „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisaiiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megátviratozzák. A külföldi rendez tudósítókön kívül minden fontosabb esemény fölül a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész évi költségvetése volt: de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban a leggyorsabban a teljesítő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap” távezaróvata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő szinten. A napirovatokat kitünő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényeségi rovatok külön külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyét foglalhat minden család asztalán. A közzgazdasági rovatban a magyar gazda birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regényesarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. De ezuttal még egy kedves meglepetéssel is szolgálunk olvasóinknak. 1889. január első napján Jókai Mór föl kezdünk egy új regényt, melyet kosorus írónk kizárólag a „Budapesti Hírlap” számára írt. Jókai Mór új regényének a címe: „Aki a szívét a homlokán hordja”, s mint a költő maga mondja, „egy modern ezeregyéji mese”. A regény egyiké Jókai ama genialis, ragyogó alkotásainak, melyek már oly régóta az ő bővös körébe vonták az olvasó közönséget, s Jókait oly népszerűvé, bálványozottá tették, a minő soha még magyar író nem volt. A regény eleje Magyarországon, a vége Mekkában játszik. Hőse egy nő. Jókai Mór új regényének közlését 1889. január 1-én kezdjük meg. Az előfizetés föltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legelészerűben postautalvánval eszközölhetők köveiközött ezim alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

Az „Ország-Világ”, e legnagyobb és legszebb magyar képes és szépirodalmi lap, mely Benedek Elek gondos szerkesztésében évről-évre nagyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, az újévvél fennállásának tizedik évfolyamába lépett. Sokkal szebb mult áll e lap mögött, sem hogy hangzatos programra lenne szüksége. — Az „Ország-Világ” rendes tartalma: egy eredeti és egy fordított regény, több novella, tárcza, ismeretterjesztő közlemények, élet- és jellemrajzok, költemények, s a nők részére „Nők Világa” ezimen egy gondosan szerkesztett rovat, melyben számos divatkép, divatlevél, háztartási közlemények, s egyéb a nőket érdeklő apróságok vannak közölve. — Az „Ország-Világ” előfizetői évenként hat művészi becsü fény- és színnyomatu műmellékletet kapnak s ezenkívül minden évben jelen meg külföldi képes lapok példájára egy rendkívüli ünnepi szám, melyet mig nem előfizetők csak 50 krért szerezhetnek meg, a következő évi új előfizetők is ingyen kapják egész éven át. Ilyen volt 1888-ban a karácsonyi ajándékul szánt ünnepi szám, mely a képviselőház ötven író tagjának arcképét közli s ugyanazok nagyérdékű dolgozatait, névalírásuk hasonmásával. Megjegyezték, hogy a nagyérdékű számhoz a benne levő művészi képeken kívül (Litzen-Mayer, Kaulbachtól stb.) egy nagyszabású színnyomatu műmelléklet is volt csatolva (Thuman: „A szerelem tavasza”), azonkívül egy esinos népdal zongorára, s hogy e számot úgy közvetlen a kiadóhivatal, mint bármely könyvkereskedés utján meg lehet rendelni. Közöljük néhányat nevével az e számba közleményeket adott képviselők közül. Nevezetesen: Jókai, Csernátóny, Mikszáth, Vadnai, Podmaniczky, Abrányi, Kaas, Hegedűs, Visi, Beksiés, Lang, Falk, Grünwald, Apponyi, Szathmáry, László M., Asbóth, Berzeviczy, Wekerle, Helfy, Irányi, Illyés Balint, Grecsák stb. E nagyérdékű számot az 1889-ben belépő előfizetők ingyen kapják. — Az „Ország-Világ” munkatársai a régebbi és újabb író nemzedék legjelesebbjei. — Az újévvél Beniczkyne-Bajza Lenke: „A hegység tündére” című költői szép és igen érdekes regényének közlését kezdette meg mellette még Braddon „Klara” című rendkívül érdekes angol regényét. A magyar mágnások szalonjainak és műkíneseinek bemutatását, mely érdekes ciklusban a nagy közönség előtt egy eddig kevésbé ismert világot tárt fel az „Ország-Világ” — tovább folytatja. — Mint ez évben, úgy a jövő évben is a tanítók és tanítónők 10 frt helyett 8 frttal fizethetnek elő az „Ország Világra” melyet 8 frtért renelhetnek meg az „Egyetértés” és a „Pesti Hírlap” előfizetői is. — A szerkesztőség nagy gondot fordít a talány rovatra is, s talánymegfejtő előfizetői közt hetenként értékes könyveket, zeneműveket és eredeti rajzokat sorsol ki. — Az „Ország-Világ” könyvárusi uton is megrendelhető, két heti, díszes borítékú füzetben. — Mutatványszámok kívánatra ingyen küldenek. Előfizetési ára: Félévre 5 frt.

Közönség köréből.*

Nyilatkozat.

Azon hír van elterjedve, — mintha feledhetetlen emlékü barátom — Jádý Károly, — közös barátunknál Dr. Fornét Gyula házában lett volna öngyilkossá.

Mint hogy pedig ezt éppen a hírlapi tudósításokra támaszkodva terjesztik, az igazság érdekében kijelentem, — hogy ezt, az általam írt, — és a fővárosi s a megyei lapokban megjelent neerológókból, — senki ki nem oskolodhatja, — mert feledhetetlen barátom saját lakásán lett öngyilkossá.

S-Gömör, 1889. január 3-án.

Záhényi János.

* E rovat alatt közlöttekert nem vállal felelősséget a Szerk

CSARNOK.

A jó öregek.

Pista bácsi még azokból a régi jó időkből való ember, melyeket kedélyes öregeink könnyes szemekkel szoktak emlegetni: — órák hosszúig eltréfál vendégeivel fiatalkori történetkéikkel mulatva őket a nélkül, hogy beleunna. Nejét, az áldott jó lelkű Juliska nént, noha negyven éve mondja már magáénak, még most is fiatal tüzrel öleli át s ilyenkor csak azt sajnálja, hogy miért is fehér a haja? Hej, ha még egyszer fiatal volna! Husz éves, szép, fiatal, mint a mikor megkérte s meg is kapta anyókját, a ki akkor még Julianna kisasszony volt! Helyre egy pár ember voltak ok azután is évek hosszú során át, áldott házias életet élve a nélkül, hogy szívükbe valami elérhetetlen vágy furakozott volna be, s ha láttak is vihart, szenvedést, mely lelkeket kizékkenté a boldogság szekeréből: egymáshoz forró vonzalmukat megingatni semmi sem vala képes. Most, midőn vállakon az évek halomra nőttek, midőn bizalmukat a jövőbe nem helyezheték s ha örömeiknek tárgyat akartak keresni, azt mindig az emlékezet tárházában találák föl, — most, mondom, ha szívükbe elérhetetlen vágy keletkezett: az ifjúság visszasovárgása volt. Szerették egymást öreg szívvel, ifjú érzellemmel.

Soha sem tettek semmit egymás ellenére, mivel hogy mindig egy akaraton voltak s tulajdonképen első, vagy feljebb való nem is volt a háznál. A mit Pista bácsi akart: az megtörtént, de a Juliska néni akarata sem szállt soha csak a levegőbe, mert a férjem-uram jó indulatából annak is meg volt a fogantaja.

Egymással minduntalan nyájaskodtak, s ha már a jó Isten a házias élet áldott gyümölcseiben nem is részesíté őket — okát nem keresve egymásban — a játszó gyermekeket önmaguk által helyettesíték. Ez egy kissé furesza idea volt mindkettőjőktől, de hát mit tehettünk mi szegény halandók arról, ha az életben furesaságok is történtek? Sokszor láthatjuk, hogy egy alig töttyögő kis gyermek beáll nagypapának, a másik fölveszi a nagymama viklerét és muffját s meg van az öregesdi. Miért ne láthatnók már egyszer azt is, hogy a jó öreg Pista bácsi elbujik a sífőner mögé s onnan kiáltja.

— Talál ki anyukom hol vagyok . . . ?

Az öregek gyermekesdije is megtörténik egyszer, a minthogy jeleu esetben meg is történt. Természetes, hogy az asszony ha szeret is játszani: annak még is némileg komolynak kell lennie — s azért nem esodálkozhatunk azon, ha Juliska néni — most az egyszer eltérőleg a Pista bácsi akarától, — szeretetre méltó nyájassággal utasítá rendre a játszani akaró öreget.

— Ugyan apjukom! vén vagyok már én arra, hogy bujósdit játszam.

De nem addig a! Ha már elbujt az öreg, akkor meg is kerestetí magát.

— Ugy-e csak azért mondd, mert bizonyosan nem tudsz megtalálni?

— Na hiszen nagy dolog is az! — veté oda Juliska néni könnyedén, azzal oda töttyögött a hol kedves élete párját vélte rejtőzni. Pista bácsi pedig nem szándékozván játékát a heuréka által felbeszakítani: mélyebbre húzódott a szögletbe, s feleségének éppen ott esüngő szoknyájával fejét eltakará.

Juliska nént azonban e eselfogás sem hozta ki sodrából, egész biztossággal tevő kezét örege fejére, mondván:

— No, ugy-e hogy megtaláltalak . . . ?!

E kézzelfogható igazság meczafólasára Pista bácsi egy csöpp hajlandóságot sem érzett magában, azért megadva magát sorsának, azon kezdett tünődni, hogy abban a szoknyában, az az jobban mondvá, annak zsebében, mitéle neszt hallott? A fölvetett kérdésre azonnal kísérleti uton felelt meg, a mennyiben a szoknya zsebéhez nyulva: kétségbenvonhatlanul győződött meg arról, hogy az imént hallott neszt valami papírféle okozá.

A jó Juliska néntnek sejtelve sem lévén az öreg manipulatójáról, ismét visszament dolgozó asztalához s föltéve okulárját, öklömnyi öltéseket kezdett vetni egy megfoltozandó lepedőre.

— No édes apjukom, vénülünk, — nagyon vénülünk! már a ezernát se tudom befűzni a tübe. Jöszte csak segits.

— Megyek lelkem azonnal, csak . . .

Mondá, hanem azért nem sietett. Kivette a szoknya zsebéből azt a papírost, mely tulajdonképen egy finoman behajtott levélke volt s olvasni kezdé a címet: „Szaesvay Istvánné ő nagyságának hódoló tisztelettel.”

— Ugyan ki a meyndörgös menykő írhatta ezt a levelet az én feleségemnek hódoló tisztelettel, — tanakodék magában Pista bácsi — mikor az én feleségem soha senkivel sem szokott levelezni?!

A décei határt ember emlékezete óta a jég el nem verte s a falu boldogsága e tekintetben ép oly közmondásossá kezdett válni, mint a Szaesvay pár házias élete, de hát egyszer a décei határra is beütött a szerenesétlenség s a szegény emberek természetét úgy elverte a jég, hogy egy maroknyi lisztet sem tudtak téltre eltenni. Ezzal aztán a közmondás megszűnt, éppen mint a hogy a Pista bácsi boldogsága is kezdett töttagast állni, midőn azt a levelezimmet másodszer elolvassa. — Azt már egész bizonyossággal nem állithatom, hogy a décei emberek mi módon segítettek bajukon, de azt tudom, hogy Pista bácsi ezt a nagy jégverést józan ésszel kilabolni nem tudá.

Az ő anyókjája oly jó, szelid teremtes volt egész életében, kinek soha semmi titka nem vala férje előtt, s ime, most egy levél tönkre teszi házias életök negyven éves multját. Mert hogy a levél írója nem jó uton jár: eléggé kiviláglik a ezimből, s hogy Juliska néni még annál is rosszabb fát tett a tüzre: napnál fényesebben bizonyítja azon körülmény, hogy a levelet szemtelen ezime daezára felbontá, elolvassa s a helyett, hogy a vakmerő tolakodó nevét férje előtt felfedezné, azt még titokban tartja — sőt talán válaszolt is neki!

E sötét gondolatok villám gyorsasággal jártak át az öreg fejét, kinek kebelébe a „zöldszemű szörny” is belopózott.

Titkon tehát, hogy Juliska néni észre ne vegye, kisompolygott a szobából, elment a kert legeslegutolsó részébe s ott a nagy diófa alatt megállva körülnézett, hogy vajjon nem látja-e valaki, — aztán elővette a levelet s felbontá. Az volt még csak a szörnyőség, a mi abban a levélben volt!

„Szeretve tisztelt Nagysád! (Borzasztó!) Becses meghagyása folytán van szerenesem tudatni, hogy az előkészületeket márczius 21-ére megtettem. A legutolsó pontig semmi sem hiányzik. Képelem az öreg mennyire meg lesz lepetve, midőn a nagy, mondhatnám páratlan szeretet kifolyásaként, oly dolgokat fog látni, melyekről soha nem is álmodott. Addig is, mig a várva várt nap elérkezik: fogadja Nsd legmélyebb tiszteletem nyilvánítását, melylyel maradtam stb. Kömives Bertalan, körjegyző.”

— Ugy! tehát szerelmi viszony! Megszökés márczius 21-én! Ott leszek, Isteneure ott leszek! sziszegé a jó öreg, most az egyszer — talán először életében — felingerlődvé. Hatvan éves fejemmel, negyven évi boldog házias életem végső napjaiban kellett megtudnom, hogy az a vén kigyó eleitől fogva csak ámitott, megcsalt s én bolond oly szentül hittem erkölcsében, miat a miatyánkban! No Pista bácsi! téged ugyan lóvá tettek! Ezért bizony kár volt 40 évig dorombolni, mint egy szerelmes macska, kár volt bolondoskodni, kár volt tréfálózni anynyiszor mert a fizetést igaz, hogy csak egyszer kaptad vissza, de ez az egy: alapos fizetség.

Abba az ép, józan kedélybe, mely a szomorúságot eddig csak nevérol ismerte, beütött a féreg s úgy elragta

a boldogság viruló lombjait, mint a jégverés a dései határt. Azt sem tudta szegény feje, hogy most már mi tévő legyen? Elkergesse feleségét? Mit szólnának rá a jó ismerősök, kik házasságukat mintaképül választák? Megakadályozza a szökést? Ez is csak kikerülne a világ piaczára, — de azért szekere rudja e gondolatnál fordult meg legtöbbször, mert hogy a szökést okvetlenül meg kell akadályozni, azzal tisztában volt, csak azt nem tudá biztosan, hogy az „esetet“ miként lehetne titokban tartani. Nem azért a hűtlen vén asszonyért, a ki mint a rosz óra, öreg korában kezd megbolondulni, hanem saját becsületeért, mert azt épenséggel nem akará, hogy szánalom, vagy nevetség tárgya legyen.

Végre abban állapotott meg, hogy fölfedezését titokban tartja mindaddig, míg a tettek órája út. Szentül hitte, hogy ez neki sikerülni fog, mert véleménye szerint semmi sem könnyebb, mint nem beszélni arról a miről különben sem szeretünk tudni. Ez elhatározással aztán szép esendesen visszament a szobába, a hol Juliska néni még mindig a lepedőt toltogatta. A konyhában megivott egy pohár hidegvizet, hogy ott bent annál nyugodtabb legyen.

Juliska néni egy szeretetteljes mosolylyal fogadta az öreget, nem is sejtve, hogy annak kebelében rövid negyedóra óta a legsötétebb gondok tanyáznak.

— Hol jártál édes öregem . . . ?

— Edes öregem! — sziszegé az öreg fogai közt, — azt hiszi a kigyó, hogy semmit sem tudok, — de jól van! túrtöztetni fogom magamat.

— Nos apjukom, hát nem is felelsz?

— Mit feleljek én neked!

— Apjukom talán rosz kedvű vagy? Elrontottad a gyomrod, — mindjárt főzök egy kis herbatheát.

— Sohse bántsd, — nincs szükségem rá.

— Istenem, Istenem! Mi bajod lehet . . . ? Egy kis herbathea talán még sem ártana! Olyan sápadt vagy édes öregem, mint a mályva virág. — moud mi bánt?

Nem hiszem, hogy volna valaki, kit e szeretettel kiejtett szavak meg ne indítottak volna, de Pista bácsi oly erősen állt határozata mellett, mint a Sion hegy, sőt a gyöngédség még jobban ingerlé, úgy, hogy a szegény Juliska néni lelkében lassanként az a gondolat kezdett erős gyökeret verni, hogy az ő kedves öregének esze nincs normális állapotban. Sőt azon körülmény, hogy haja össze volt kuszálva, szemei vadul forogtak s a szobában gyors léptekkel járt föl és alá: e gondolatot még erősebb alapokra fekteté. (Vége köv.)

Hivatalos közlemények.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispáni hivatalától.

Hirdetmény.

16392. sz. — A folyó év és hó 12-én megtartott rendes téli közgyűlés alkalmával leköszönt megyei közigazgatási bizottsági tagok helyeinek választás útján leendő betöltése végett rendkívüli közgyűlés tartásának szüksége merülvén föl, ezen gyűlés határidejéül a jövő **1889. évi január hó 14-ik** napjának d.-e. 10 órája tüzetett ki.

Ugyanezen alkalomból lesz tanácskozás tárgyává téve a m. kir. közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumnak közmunka szabályrendeletünkre leküldött rendelete is.

Midőn ezekről a vármegye közönsége ezenel értesítettik, egyszersmind hivatalos tisztelettel kéretik föl, hogy a mondott határidőben Rimaszombatan, a vármegye székházánál tartandó közgyűlésen résztvenni sziveskedjék.

Kelt Rimaszombatan, 1888. évi december hó 27-én.

Alispán helyett
Ujházy, főjegyző.

Ipar- és kereskedelmi kamara elnökségétől.

Értesítés.

605. sz. A es. kir. kassa-oderbergi vasút igazgatósága megküldé alólírott kamarának pályafenntartásra való és az 1889. évi szükségletének fedezésére szolgáló munkafák szállítására vonatkozó pályázatát.

Az erre vonatkozó hirdetmény és pályázati feltételek irodánkban megtekinthetők.

Miskolcz, 1888. december 24.

606. sz. Ugyanannak keskeny vágányu pályájához való tölgyfa talpfák szállítására vonatkozó pályázati hirdetménye, ajánlati minta-ive, az általános és különleges szállítási feltételek példányait, melyekkel az érdekelt vállalkozóknak készséggel szolgálunk.

Miskolcz, 1888. december 24.

Radvány István, Dr. Kovács Gyula,
elnök. titkár.

Felelős szerkesztő: **Dr. VERES SAMU.**

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

7888. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Rimaszombati Takarékpénztár** végrehajthatónak **Póka**

János s neje Vályi Julianna végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombati városában fekvő a rimaszombati 290. sztkvben foglalt Póka János s neje Vályi Julianna nevében álló 357. hrsz. btelek és 156. számú házra az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az. 1889. évi márczius hó 12-ik napján d.-e. 10 órakor a rimaszombati kir. törvényszék telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 72 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. évi november 24. napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

7448. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magy. kir. kincstár** végrehajthatónak **Koleszár István** végrehajtást szenvedő elleni 128 frt 84 $\frac{1}{2}$ kr. adókövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Alsófalú község határában fekvő az alsófalusi 34. sztkvben foglalt $\frac{3}{16}$ urb. telekből B. 2. a. Koleszár Istvánt illető $\frac{1}{4}$ részére az árverést 453 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi február hó 18 ik napján d.-e. 10 órakor Alsófalú községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 45 frt 30 krt készpénzben az 1881.

évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. évi november hó 8. napján. A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich, kir. tszéki bíró.

Meghívás.

A nagy-röczei kölcsönös segélyszövetkezet folyó évi február hó 2-ik napján tulajdon házában tartandó

rendes közgyűlésére

az összes jogosult tagokat ezennel tisztelettel meghívja.

Nagy-Röcze, 1889. év január 3.

Hlavács Sámuel,

mint a nagy-röczei kölcsönös segélyszövetkezet igazg. elnöke.

Tárgyak:

1. Igazgatósági jelentés.
2. A zárszámadások és a mérleg átvizsgálása, illetőleg helybenhagyása.
3. Az 1888. évi osztalék megállapítása és a maradvány feletti rendelkezés.
4. A felügyelő-bizottság választása.
5. Az alapszabályok módosítása.

!!SÜRGÖNY!!

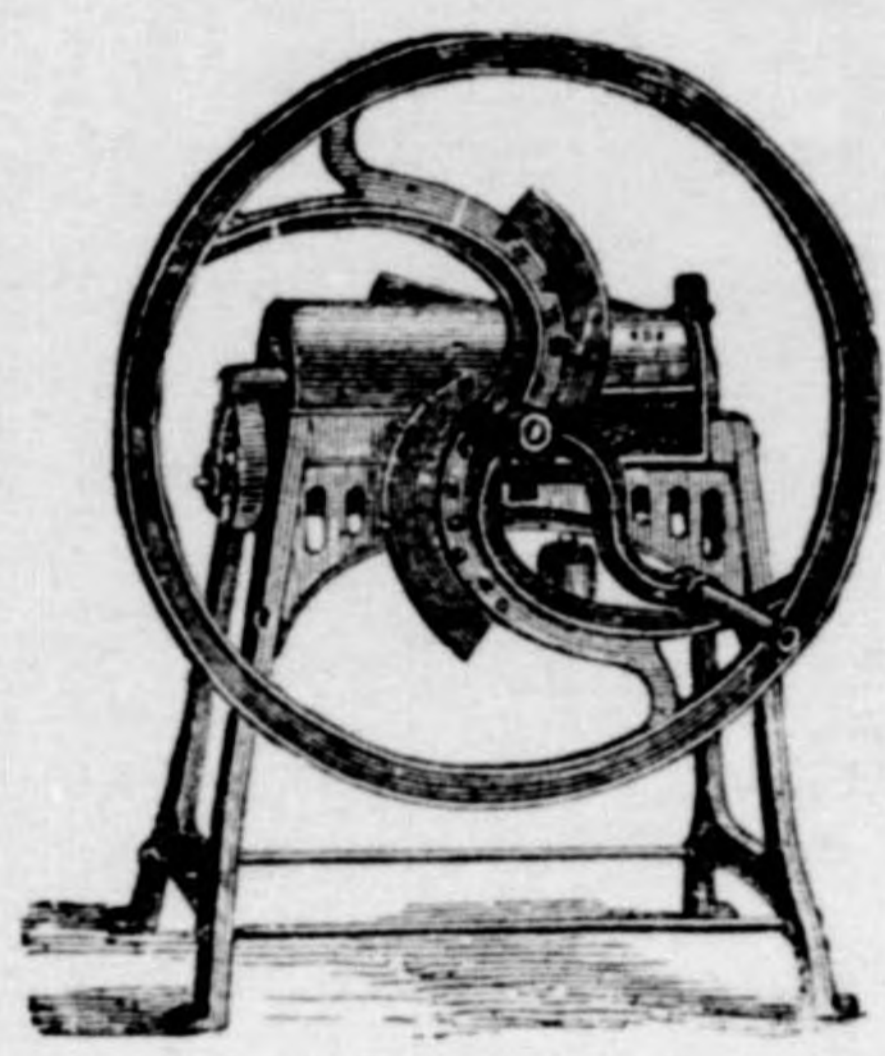
Bál- és koncert-rendezés, vőlegény és vőfély urak, valamint virágkedvelők részére:

Alólírott tisztelettel jelenti, miszerint báli, koncerti, lakadalmi, eljegyzési, név- és születésnap alkalmakra **élő virágokból esokrok** — mindenféle nagyságban — izletesen kiállítva, a legujabb divatu selyem-, atlasz-, tarlatán- és papir-tartályokban, továbbá **koszoruk**, **élő- és szárított virágokból**, nála jutányos áron megrendelhetők.

Különleges virágokból készült és rendkívüli óriás-esokrokra a megrendelést legalább 10—12 nappal hamarabb kéri eszközölni.

Rimaszombat, 1889. január hó 4-én.

Teljes tisztelettel
Wikoukal Henrik, műkertész.

Legujabb rendszerű
CLAYTON & SHUTTLEWORTH-féle
takarmánykészítő-gépek

nevezetesen mindenféle takarmány-füllesztők.

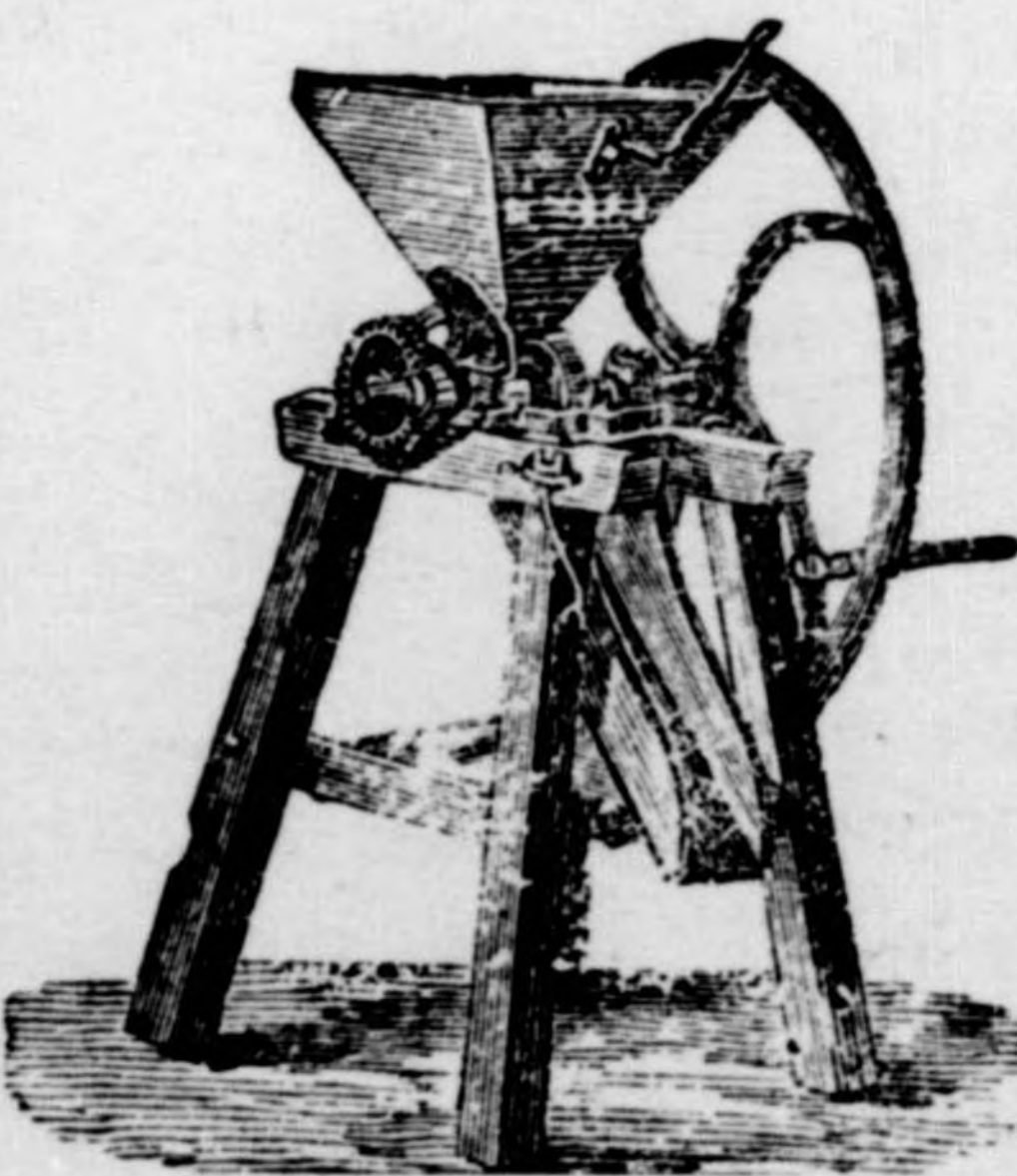
szecska- és répavágógépek

morzsolók,

csutkás darálók, hengeres darálók.

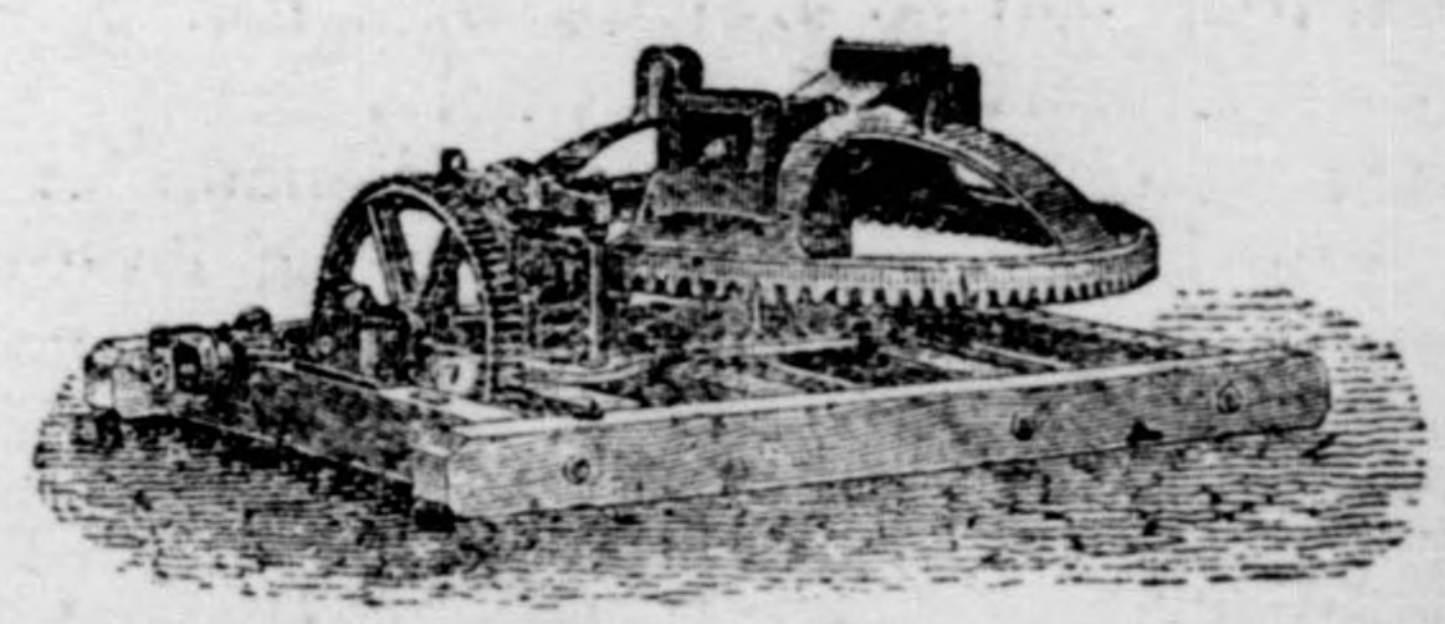
örlők és malinok, olajprések, járgányok.

Teljes füllesztő-kamarák

berendezése elismert legjobb szerkezetekben

Használt, kijavított
LOCOMOBILOK,
eséplőgépek,
stabilgépek és
kazánok

jutányos áron, jótállás mellett kaphatók:

HERCZ ZSIGMOND gazd. gépgyárában

CLAYTON & SHUTTLEWORTH képviselőjénél

6—6

M I S K O L C Z O N.